

MEMORANDUM

(Doorslag)

No. 69

6290
2/4

Van: Mr. J. M. A. H. Luns

Aan: **Secretaris-Generaal**cc Minister-President,
Minister van Oorlog
en van Marine,
Minister van Zaken
OverzeeZEER GEHEIMT
Z
DOAvan af
alleen m. DOA
perzucht

Hedenmorgen had ik een langdurig gesprek met de Australische Ambassadeur, die mij naar aanleiding van de jongste besprekingen tussen de Heer Lovink en de Australische Minister-President en zijn Australische ambtgenoot nogmaals verzekerde, dat de Nederlandse Regering er zich overtuigd van kan houden, dat Australië een mogelijk Indonesisch avontuur tegen Nederlandse Nieuw-Guinea als een aantasting van vitale Australische belangen zou beschouwen. Hoewel op de gronden, uiteengeset door de Heer Casey aan de Heer Lovink, een formele garantie van de zijde van Australië niet wel mogelijk is, behoeft Nederland zich bepaald niet ongerust te maken over de Australische houding in het geval van een Indonesische agressie. In dit verband suggereerde de Ambassadeur ons onszijds positief te reageren op de - naar hij meende in oktober 1957 - door Australië gedane suggestie tot uitwisseling van militaire gegevens op het niveau van de Militair Attaché op onze Ambassade te Canberra en de Australische autoriteiten aldaar. De Heer McClure-Smith zeide, dat Nederland hieraan nimmer gevolg had gegeven.

t. v. Marnix
Attache te
Melbourne

Ik heb geantwoord, dat onszijds juist pogingen waren gedaan om tot een hechtere militaire samenwerking te komen, doch dat wij geenzins afsijdig staan van een uitwisseling van gegevens op dit lagere niveau. Kortom, de Nederlandse Regering staat niet op het standpunt van "alles of niets".

De Ambassadeur zeide verheugd te zijn over mijn positieve reactie en hij vroeg mij het daarheen te leiden opdat spoedig Hr Ms Ambassadeur in Canberra terzake van instructies voorzien zou worden. Ik heb de Ambassadeur toegesegd, dat ik mij onvermijld met mijn ambtgenoot van Oorlog en van Marine zou verstaan.

Strikt vertrouwelijk - met het dringend verzoek hiervan geen melding te maken naar buiten, ook niet aan Hr Ms Ambassadeur te Canberra, hetgeen ik heb toegesegd - deelde de Ambassadeur mij nog mede, dat onlangs - op instructie van Canberra - de Australische Ambassadeur te Washington, de Heer Beale, de Heer Dulles heeft opgezocht en hem duidelijk heeft gemaakt hoe essentieel voor Australië het voortduren van het Nederlands gezag over West Nieuw Guinea was en welke "vital Australian interests" zouden

- worden -

MEMORANDUM

(Doorslag)

Van: Mr. J. M. A. H. Luns

- 2 -

Aan:

worden geschaad indien Indonesië vaste voet op het eiland zou krijgen. Aan deze mededeling was het verzoek gekoppeld om zijdens de Verenigde Staten bij voortdurende Indonesië te waarschuwen tegen een militair avontuur in de richting van Nederlands-Nieuw-Guinea. De reactie van de Secretary of State was begrijpend geweest. Hij had eraan herinnerd, dat Amerika terzake reeds zware druk op Indonesië heeft uitgeoefend en dat bij de eventuele levering van wapenen door Amerika steeds de conditie wordt gesteld, dat deze niet voor agressieve doeleinden mogen worden gebruikt. De Heer Beale had gereageerd met orop te wijzen, dat Amerika dan ook een zekere verantwoording droeg indien deze conditie niet zou worden gehonoreerd. De Heer Dulles had overigens duidelijk laten blijken geen begin van sympathie voor de Indonesische aanspraken te hebben. Letterlijk had hij aan Beale gezegd: "As I told Luns, sometimes I wish the Indonesians would attack Dutch New Guinea because we could then put an end to the present regime". (Inderdaad heeft de Heer Dulles tegenover mij een dergelijke opmerking gemaakt en wel na afloop van een door de Deense Koning gegeven déjeuner tijdens de NATO-bijeenkomst in Kopenhagen).

De Ambassadeur bevestigde mij nog, dat bij het laatste bezoek van de Australische Ambassadeur te Djakarta aan de Minister-President van Indonesië, de Heer Djuanda hem met de grootste klem had verzekerd, dat Indonesië er nimmer aan zou denken geweld te gebruiken tegen Nederlands-Nieuw-Guinea.

Voor wat de Australische houding betreft, vertelde de Ambassadeur mij nog - eveneens zeer vertrouwelijk - dat de Australische Minister-President in een brief aan zijn Minister van Buitenlandse Zaken, naar aanleiding van de Nederlandse sandrang tot het verkrijgen van garanties, had opgemerkt, dat de Australische Regering zich diende te realiseren dat deze sandrang "reasonable and logical" was. Nog zeide de Heer McClure-Smith dat de Australische Regering overweegt om de kwestie Nieuw-Guinea bij de aanstaande ANZUS-bijeenkomst formeel tijdens een der geheime zittingen in discussie te brengen, waarbij uiteraard Australië de Nederlandse standpunten geheel tot de hare zal maken.

Tot slot wees de Ambassadeur er nogmaals op hoe strikt geheim zijn hierboven weergegeven mededelingen waren.

Den Haag, 24 juli 1958